

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine: Italijanska kraljevina: Celoletno Lir 10.— Pol leta Lir 5.— Tri mesece Lir 2.50 En mesec Lir 1.—

Oglasi: Oglasi na drugi strani Lir 1.— za vrsto. — Mali oglasi Lir 0.05 za besedo. — Znižane cene za letne naročnike.

IZHAJA VSAKO SOBOTO.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Na naslov „Goriški Straži“

Nam ni bilo nikdar na tem ležeče, da bi koga brez povoda napadali. Sli smo po svoji začetni poti dalje, ne oziraje se pri tem ne na desno ne na levo. Splošne pravice in gospodarsko blagostanje našega naroda v okvirju državljanske lojalnosti nam je bilo vselej in povsod geslo, o čimer se je vsakdo lahko prepričal iz našega lista. Ker pa je blagovolila «Goriška Straža», glasilo »jugoslovansko mislečih» v svoji 21. šte. od dne 6. t. m. obregniti se ob «Goriškega Slovenca» s prezirajočim in zaničljivim naslovom: «ta smešni listič italijansko-mislečih», podtikajoč mu izdajstvo, prodajanje duš itd., ji takoj povemo, da ji ne ostanemo prav nič dolžni.

Povedali smo že opetovano «Straži» in sploh jugoslovanski narodni stranki svoje z dokazi podprto mnenje o njih pogubonosni politiki za naše ljudstvo v Julijski Benečiji. Izkoriščali ste, laživoditelji naroda razpaljenost duše našega naroda s ščuvanjem in netenjem sovraštva proti italijanski državi in ital. narodu, s katerim nam je zasojeno skupno živeti. Namesto da bi to nesrečno ljudstvo blažilno prepričevali in bodrili k mirnemu sožitju s sosednim narodom, in na tak način odvrčali ga od prestopnih dejanj, ki so, četudi najmanjša, pahnila marsikoga v nesrečo in obupnost.

Izkoristili ste vsako tudi najmanjšo priliko, samo da ste imeli gradiva za udrihanje po državi in sploh kar diši po ital. narodu. Ker ste se sami ogibali, pisati prehudu komprometujoče članke v svoje liste, ste hlastno prevajali in vlačili v svoje predale člančice iz raznih tirolsko-nemških listov, ki so naravnost pozivali nemški živelj na upor in na končno odcepitev ob prvi najugodnejši priliki od te države itd. itd. Mari mislite, da ste s tem kaj koristili naši skupni stvari v tej pokrajini? Ne! Prepričani smo tudi, da niti vi niste bili tega mnenja. Vedeli ste pa dobro, da po tako podvigalnih člankih v največji meri po vas razdraženi duhovi med maso strastno popadejo tako čtivo, Torej osebnim, umazaniam namenom in sebičnosti nekaterih ljudi na narodnem voditeljskem stolčku so se morale podrediti vse koristi naroda.

Od vas je bilo tudi odvisno postopanje najprej vojaške poslej civilne oblasti napram našemu ljudstvu. Na vašem čelu ostane zgodovinsko vtisnjen pečat narodnih mučiteljev.

To, kar ste vi dosegli z vašo nasilno in sovražno

politiko za julijske Slovane, bodisi pa že v narodnem ali gospodarskem oziru, bi prav gotovo dosegli z zmerno, modro in taktično politiko ne da bi povzročili toliko gorja, ki ga je moralo prestatati v tej dobi naše ljudstvo. In če nočete verjeti našim besedam, da je tako in nič drugače, vas bode o tem poučili zgodovinski preobrat čez kako dobro leto. Toda vedite že sedaj, da trpeče ljudstvo ne bo moglo nikdar pozabiti vašega krivega zavajanja, za kar je moralo le samo plačati na lastni koži, med tem ko ste gospodje lepo nemotene sede na započkih, ali pa pri frakeljcu vina, razmotrivali kako bi čimbolj vcepili zbeganemu ljudstvu sovraštvo proti vsemu, kar je italijanskega. Da je taka resnica, se že zdaj lahko prepričate, med s svojo glavo mislečimi ljudmi, ki so v brezpogojno vdanem zaupanju vgriznili v vašo kisló politično jaboljko.

Končno nam je, kot dosledni opazovalci vaših vrst, omeniti, da te v resnici sestajajo iz ogromne večine bivših bolševikov, ki so pred kratkim bljuvali v «Delu» peklenški ogenj na kapitalistično-maščanske stranke, in razume se samo ob sebi da tudi na vas. No, zdaj pitate njih bivše sodruge z izdajalci in enakimi pridevki. Torej iz tega sledi, da današnji izdajalec naroda je lahko jutri s prestopom k žeknu vaše politične trombente kremenit značaj-šovinistični nacionalist. Dober tek, gospoda!

Naj si bo že kakorkoli, toda bridka resnica za vas je ta: Z vašo «pontiljesto» in zakrknjeno politiko ste dosegli pri ljudstvu to, da seše vrste rapidno redčijo na korist strankam in stranicam, ki se imajo v najrajšem času iz vaše vsemo-gočne, kompaktne jugoslovanske stranke izlučiti.

Za danes dovolj. Ob prvi priliki kaj, več. Na svidenje!

Deželan.

Poslednji opomin

Vemo, da odloči jutrajšni dan, katerega bode te polagali v žare svoje glasovnice, o osodi Slovencev za dobo petih let.

Zdi se nam vsled tega potrebno, da spregovorimo še v zadnjem trenutku par besedi na naslov naših politikov.

Kolikor se sliši, bi imelo pomenjati voljenje jugoslovanskih kandidatov v italijanski državni zbor nekaj plebiscit proti Italiji.

Novo izvoljeni jugoslovanski poslanci Italije bi imeli nesti v Rim italijanskemu narodu poslanico, da slovenski narod Julijske Benečije hrepeni tako

nevtešljivo po združenju z Jugoslavijo, da ne bode mogel nikdar odnehati od svojega sovraštva proti Italijanom, dokler se mu te srčne želje ne spolne.

Italijanski narod, ki je po svoji večini prežet od prepričanja, da je moral z rapalsko pogodbo doprinesti težke žrtve, pomena slovenskih volitev ne bode razumel, pač pa bode vstajalo vsak dan živahnejše v njemu prepričanje, da ima mesto stare Avstrije novega sovražnika, ki se zove Jugoslavija.

To pojmovanje postaja v italijanskem narodu vsak dan konkretnje in vsakemu, tudi Slovincu mora greniti življenje misel, da je bilo vse prelivanje krvi zastonj, ker se po vojni nahajamo na kočijeviški točki nego pred vojno.

Ta razburjenost in antagonizem v mišljenju je že rodil jako grenkove sadove. Razpor med Slovani in Italijani ni bil nikdar tako globok in občutljiv kakor danes, ko je zginil s površja isti činitelj — Avstrija — ki nas je spodbujeval k vzajemnemu sovraštvu.

To je jako grenka ugotovitev dejanskega položaja, ki se v njem nahajamo in radi tega se opravičeno vprašujemo s kako vestjo bi zamogli svetovati našemu ljudstvu naj brez skrbi voli na jugoslovansko listo.

Le jedan je razlog, ki nas sili k temu, da mu svetujemo voliti na to listo, in sicer, da si nabere potrebne skušnje, ki ga dovedejo prav gotovo do drugačnega prepričanja.

Sicer pa kdor si noče obložiti vesti, da je pripomogel k pojstritvi položaja med Slovinci in Italijani, ne bode volil na take liste.

Absurdna misel je namreč ta, da bi Slovinci v zasedenem ozemlju zamogli usiliti svojo voljo Italijanom. Baš danes, ko je nasilstvo na dnevnem redu, je blazno izzivanje in vedno ščuvanje za dosego pravic v nasprotju z italijanskim narodom.

Naše pravice in življenske potrebe, ki jih nam ni treba naštevati, ker jih vsak le predobro pozna, zamoremo ohraniti le v prijateljskem sporazumu z volilnimi italijanskimi strankami.

Le za to odsvetujemo odločno povdarjanje narodnjaške politike in vedno uhajanje na mednarodna polja politike, dočim imamo vsled rapalske pogodbe pred seboj jedinega kontrahenta, ki je italijanski narod.

To so vse prazni izgovori, da bi se s tako politiko, kakor jo svetujemo mi, škodovali, slovenskemu narodu. Nikakor in nikoli!

Našteti in sošteti nam je vsak dan naše potrebe, spraviti v ospredje naše ekonomske interese, neumorno delovati na to, da spozna italijanski narod vse naše dobre strani in si izsilimo od njega ono spoštovanje, ki ga zaslužimo.

Z naštevanjem krivic, ki se nam vedoma in nevedoma go-

dijo, bomo sicer dosegli, da se ohrani v našem ljudstvu sovraštvo do Italijanov, a s tem ne bomo nikdar storili koraka naprej.

To je nevarnost, na katero moramo opozorjati naše rojake neprenehoma in jim jo predočiti za jutrajšni dan, ko si bodo morali zadnjič predočiti politični položaj naše dežele.

Zavemanje spravnega stalšča ni nikako izdajstvo na slovenskem narodu, ampak baš narobe v dobi velikanske depresije, v kojoj nas je vrgla nemila osoda, je edini žarek upanja na boljše čase.

Četudi stopi v prvi zakonodajni dobi pod Italijo na volilno mesto narodnjaška, nepopustljiva stranka, s s tem gotovo še ne bo za vedno pokopalo našega narodnega obstanka, pač pa je upati, da bode pri drugih volitvah naš narod stal z drugačnim čustvom pred volitvami nego bode stal na jutrajšni dan.

Sedaj imate poslance

Slovinci bodite veseli, ako pridete do svojih narodnih zastopnikov. A vedite dobro, da morajo biti ti narodni zastopniki vaš inštrument in ne vi njihov.

Navadno se masa po volitvah popolnoma disinteresira celo za vse one osebe, ki so bile ob volitvah oboževane. Tak je značaj nerazsodne mase.

Ker pa je računati na to, da je med Slovinci mnogo zavednosti, je naravno, da se takoj pričinja z nadzorovanjem teh novih zastopnikov. Njihova dolžnost bi bila, da bi ljudstvu na drobno pojasnili, kaj in kako nameravajo otvoriti svoje politično delovanje.

Tisk pa bi moral izvrševati kritiko.

Sedaj pričinja namreč zopet nov odsek v naši domači zgodovini. Z obstojem narodnega zastopništva v parlamentu pričinja doba konkretnih vprašanj.

V ospredju stojé narodna in gospodarska vprašanja. Dočim radi prepuščamo razpravljanje narodnih vprašanj nacionalističnemu tisku, se bomo pa s posebno vnemo bavili vedno z gospodarskimi vprašanji.

Mi vidimo namreč le v teh obstoj ali pogin našega naroda v Julijski Benečiji.

Zatorej otvorimo v naših bodočih številkah celo vrsto gospodarskih vprašanj, ki zadevajo vse sloje slovenskega naroda v Julijski Benečiji.

Če ne drugo dosežemo vsaj to, da obrnemo pozornost mase na one življenske pogoje, ki jih moramo ustvariti, ako hočemo še kaj životariti kot Slovinci.

Poslanci so sedaj tu, in naj že bodo isti Italijani, jugoslovanski narodnjaki ali pa zagrizeni komunisti, vsi imajo enako nalogo, namreč zavzeti se za interese naše Julijske Benečije.

Zaupanje dobé ali zgubijo kakor se sponese njihovo delovanje v prid te dežele in njenih prebivalcev. Sedaj jih imate in primito jih!

Volilno gibanje

Z današnjim dnem se je prav za prav že zaključilo vsako volilno gibanje. Jutrajšni dan odloči in ko bodo čitatelji naš list prebirali, se ne bode dalo na volitvah ničesar več spremeniti.

Toda vredno je opaziti, da se položaj v deželi ne bode Bog ve kako spremenil. Kakor smo čuli ragne glasove po volilnih shodih, vlada v glavah mase velikanska konfuzija. Zastonj smo iskali iskro vesti, vse vprek se peha, hoče in zahteva... a kaj je to česar zahteva, po čemer hrepeni jo pač malo komu mar.

Večini so volitve «špas», resno jih vzamejo le demagogi, ki imajo svoj neposreden dobiček od njih.

Ali se obesiš tej ali oni stranki na vrat, ne grešiš dosti, kajti jasnega programa, po katerem bi prišlo človeštvo le korak naprej, ne vidiš nikjer.

Le par ljudi, ki se zovejo med nami kandidati, je nastavilo svoje pasti, da ulovi in nalovi dovolj kmetov in delavcev.

V tem znamenju je bila organizirana volilna borba. To se pravi, da smo baš tam, kakor pred 4000 leti Grki in Rimljani. Razlika je le ta, da je bila takrat masa človeštva mnogo zavednejša nego je danes.

Na slovenski strani je storila jugoslovanska stranka strašni napor, da pride do veljave. To pot se je videlo jasno, da je strnila v en vrsto vsa posvetna in duhovna gospoda tako, da bi bilo sploh čudežno, da bi mogel kdo drugi prodreti z novimi programi.

Razpoloženje ljudstva pa končno vendar ni bilo tako, kakor ga je jugoslovansko narodnjaštvo pričakovalo. Tu pa tam se je videl odpor proti brezglavni politiki, ki je danes na vrhu.

Bodemo že videli, kaj nastane čez pet let.

Posebno agilni pa so bili v zadnjih dneh tudi komunisti, ki so preložili svoj glavni stan v Gorico. Konečno so uvideli, da tržaški element ne pozna nobene idealnosti v politiki, vsled česar se je tudi tem pozno zasvetilo v glavi, da bi bila razdejana Goriška boljše torišče za politične mahinacije.

Novost za nas Goričane

Naš rek bi se moral glasiti: «Po delu plačilo», v resnici pa je po «Delu» prišel «Proletaroc», in sicer to pot v Gorico. Ne toliko s «Proletarcem», socialističnim listom kolikor s častjo, ki sia nam jo blagovolila velikodušno izkazati gg. Regent in Custinčič s svojim posetom v našo solčno Go-

rico, sta nas neskončno osrečila. Imela sta prav, da sta prenesla svoj «generalni kvartir» semkaj kajti tu pri nas je na splošno živež, osobito pa «volovsko meso» mnogo bolj ceno, nego pa v Trstu; zraven tega pa jima je bilo v Trstu malo prevroče sedaj ob pasjih dneh, ali bolje rečeno: tla so jima postajala prevročja, posebno pa od takrat, kar so jima fašisti segreli uhlje.

Upajmo, da bodo goriški fašisti zmernejši in vse bolj kavalirski kot pa tržaški in da jima bodo kot gostoljubni tradicionalci privoščili mirno sožitje med miroljubnimi Goričani.

Poljska ustaja v Gorenji Šleziji

Napetost v Gor. Šleziji je rodila svoje sadove. Agitatorji in razočaranje Poljakov nad izidom glasovanja in dvomljivim zadržanjem zaveznikov je povzročilo oboroženo ustajo, ki je izbruhnila dne 2. maja.

Vsled vesti, ki so jih bili razširili časopisi in ki so pravile, da je medzavezniška komisija za ljudsko glavovanje v Gornji Šleziji predlagala, naj se Nemčiji prisodijo vsi vzhodni industrijski okraji te dežele, je izbruhnila vstaja v okrajih, ki se nahajajo blizu poljske meje, posebno v okrajih, ki se nahajajo blizu poljske meje, posebno v okrajih Ples in Rybnik. Medzavezniške čete so posegle vmes, da bi ohranile mir in red, ter so imele s tolpami poljskih vstashev, ki so bili v zelo velikem številu in dobro oboroženi, nekoliko bojev. Vtaši so 3. in 4. maja iznenadoma pretrgali vse zveze. Sledili so hudi boji, v katerih so Francosi in Italijani imeli zgube. Na italijanski strani so te zgube bile občutne, kajti je bila vstaja v krajih, ki so jih držale italijanske čete, najsilnejša. Italijanske zgube znašajo 19 mrtvih, med njimi poročnik Baldesi iz 15 pešpolka, in 34 ranjenih, med njimi major Azzone iz 31. pešpolka.

Do posebno hudega spopada je prišlo v Ribniku, kjer so se Poljaki spopadli z italijani, ker so jih ti hoteli razorožiti. Na obeh straneh so bili mrtvi in ranjeni. Korfanty je trdil, da so vstajo povzročili nemški listi, ki so pisali, da Italijani in Angleži nameravajo prepustiti Nemčiji večji del rudonosnega ozemlja Gornje Šlezije. Korfanty je šel tedaj v Varšavo obvestiti poljsko vlado. Poljska vlada je dala takoj zapreti mejo. Ko se je Korfanty povrnil v Gornjo Šlezijo, je vstaja že povsod razsajala. Korfanty ima na razpolago 100.000 vstashev. Smatral je, da je moral prevzeti poveljništvo nad njimi kljub drugačnim naredbam iz Varšave. Korfanty je ob zaključku pohvalil Francoze rekoč, da se držijo popolnoma nepristransko. Vstaši se francoskim četam ne upirajo.

Drugače pa je poročal nemški kancelar držav. zboru. Naglašal je, da so Poljaki ustajo zanetili!

Omenil je nemško noto od 14. januarja. Priloga št. 12 omenjene note je vsebovala poročilo iz Sosnovic, v katerem se je nahajalo tudi povelje Korfanty-ja, naj se vstaši oborožijo. In res je bil Korfanty proglašen za poglavarja vsega giba-

nja. Poljsko vrhovno poveljništvo je izdalo 27. oktobra 1920 povelje, da se ima pripraviti vse potrebno za upad vojaških čet v nekatere kraje. V tem povelju je bilo tudi rečeno, da bo ofenziva morala imeti napadalni značaj. Vstaja je 3. maja izbruhnila natančno po omenjenem razporedu. Istočasno je bilo tudi določeno, da mora vstaja izbruhniti takoj po proglastitvi splošne stavke. Stavka je bila proglašena 2. maja, a ofenziva se je začela 24 ur pozneje. Kancelar je nato pripomnil, da ti dogodki potrjujejo njegove prejšnje pritožbe, ker se zavezniki niso ozirali na nemške opomine. Kancelar je rekel dalje, da so neka znamenja, po katerih se da soditi, da se pripravlja mobilizacija poljske vojske. Prečital je noto, ki jo je poslal državam, ki imajo v Gornji Šleziji svoje čete. V noti naglašava nemška vlada, da je prebivalstvo Gornje Šlezije pod strahovlado vstaških tolp, ki plenijo in ropajo. Bati se je, da bodo uničili vse industrijske okraje. Ob koncu je kancelar rekel, da medzavezniška komisija dosej ni bila v stanju zajeziti vstaje in da je sploh imela na razpolago premalo čet. Položaj, ki bo nastal vsled poljske vstaje, ne sme nikakor vplivati na končno določitev usode Gornje Šlezije.

Po zadnjih poročilih se vrača v Gorenjo Šlezijo zopet mir. Nastopile so tudi nemške čete. Vendar drže še vedno Poljaki črto, ki teče od Rati-bora do Ribnika.

Nemci so se udali

Konečno se bliža nemška kriza rešitvi. Po zadnjih informacijah so Nemci obupali nad umestnostjo vsakega nadaljnjega odpora. Dobile so se stranke, ki sprejmejo ententne predloge. In sicer sta se zjediniili na tem programu socijalistična večinska in katoliška stranka.

Demokratska stranka je le z jednim glasom večine sklenila svoj pristop k politiki večinskih socijalistov in centru.

Na podlagi tega sklepa se je prešlo k sestavi novega ministerstva.

Vnanje zadeve, torej, podpis kapitulacije, prevzame neki Wilhelm Wirth, dosedaj član katoliškega centru.

V tem novem ministerstvu nacionalisti niso niti zastopani, radi česar se smatra sedanje ministerstvo le kot nekaka prehodna vlada.

Vlada je takoj sklicala državni zbor in Wirth je obrazložil položaj ter skušal vtemeljiti korak, ki ga hoče ta vlada storiti.

Seja je trajala pozno v noč, konečno glasovanje je pokazalo, da je dobila vlada 221 glasov, 175 jih je glasovalo proti. 1 pa se je vzdržal glavovanja.

Zdi se, da je mnogo pripomoglo k tej nemški odločitvi dejstvo, da so zavezniki naklonjeni Nemčiji v zadevi Gorenje Šlezije. To vprašanje je postalo namreč v zadnjem času jako kočljivo za Nemčijo, ker hočejo Poljaki naravnost izsiliti sebi ugodno rešitev.

Giolitti — udovec

Donna Rosa Giolitti, soproga sedanjega ministerskega predsednika, je umrla v noči od 9. na 10. maja.

Ista je že delj časa bolehal in se zdravila na raznih krajih. Konečno je izkala tolažila v Torinu pri specialistih. Tu pa jo je zasačila smrt.

Socijalisti za udeležbo pri volitvah.

V četrtek, 5. t. m., so zborovali v Rimu zastopniki pokrajinskih socijalističnih zvez kakor tudi zastopniki strokovnih organizacij. Zastopanih je bilo 44 pokrajin s približno 58.000 glasovi. Vsi so bili za udeležbo. Le okoli 6000 glasov je bilo za neudeležbo.

Na podlagi tega sklepa je izdalo vodstvo socijalistične stranke svojim volivcem dnevni red, v katerem se ugotovljajo fašistovska nasilja, pri katerih so udeležene meščanske stranke in vlada. Dnevni red sporoča mednarodnemu proletariatu o belem terorju v Italiji in nalaga svojim pristašem, da se morajo na vsak način udeležiti volitev.

Globok poklon umetnosti

je napravil bolševiško organizirani glavni urednik «Učiteljskega lista» z vdanostno izjavo v svojem listu z dne 16. m. m. na ljubav gospodom mogotcem okrog «Glasbene Maticice» v Trstu.

Primerjajoč tostvarni članek g. Grbca v «Uč. Listu» od dne 1. aprila t. l., ki je baje izšel brez urednikove vednosti in preko njegove volje, s katerega vsebino in obliko se nikakor ne strinja in vsled tega odklanja vsako moralno in materialno odgovornost, ki izhaja iz te zadeve ter odgovoru diktatorskih kolovodij «Glasbene Maticice», objavljenemu v istem listu, dne 16. m. m., se na prvi pogled vidi, da prvi ima z živimi dokazi podkrepjene trditve, do čim se drugi oprijemljejo na vsemogoče rešilne vejice, da bi podprli svoje protidokaze, bluvajoč istodobno na g. Grbca žvepleni strup v izrazih «nerazumne in nepoučene šeme.» Glavni urednik «Učiteljskega lista» g. Janko Samec pomaga tem drugim z vso hlapčevsko vdanostjo uveljavljati v svoji mevžasti izjavi njih protidokaze. S tem je na vsak način napravil globok poklon, toda nikakor ne umetnosti, marveč le gospodom, ki si laste absolutno pravico do politike, vede, umetnosti itd., kakor da je «Uč. List» izključno glasilo gg. klevetnikov okoli «Glasbene Maticice», in ne učiteljev Julijske Benečije, kateri seve ne smejo na noben način izvedeti gole resnice, pač pa le drakonično voljo posameznih ljudi, ki nimajo z učiteljstvom prav nič skupnega.

Taka brezpogojna pasja vdanost se je opazala že pred vojno in pa tudi v zadnjem času je precej razcvetela i v drugih smernicah, žal da ravno med učiteljstvom. Najprej so bili «gotovi gospodje» brezobzirni nacionalni bojevniki, ki so na podlagi nacionalizma podirali in rušili režim vlade, pobijali se zatečeno pestjo, (največkrat pri kvartinceku kozarce po mizi op. Ur.), vse nasprotnike naroda. Kar čez noč pa so nastopili kot neizprosni borilci v bolševiških vrstah «iz lastnega prepričanja» — (ker je bila tam večina op. Ur.); tu so udrihali vse navprek, kar je bilo zagri-

zeno nacionalističnega in italijanskega vladnega; a zdaj jih vidimo na javnem odru s ponižnimi in vdanostnimi izjavami vsem oblastem in Velikemu Italijanskemu Narodu, Materi Italiji, Domovini Svobode itd.; razume se pa, da za kulisami svojim kolegom in narodnim dohtarjem zatrjujejo, da je to le v prid slovenskemu narodu. Ako jim je dana velika čast, da smejo govoriti z «gospodom dohtarjem», se jim hipno zmuznejo hlačice črez kolena in vsak miglja, vsaka želja dohtarja je strog ukaz, ki se takoj izvrši. In taki ljudje imajo še korajžo s svojo veliko „glofo“ kričati v svet, da se mora učiteljstvo osvoboditi, mora postati neodvisno, samostojno itd. Gospoda, ljudje podobni dvoreznemu meču niso še nikdar imeli dolgega kakršnegasibodi političnega življenja, tem manj pa v sedanjih razmerah!

V tem članku nam ni bil namen, razmotrivati o značajnosti novodobnih „možakarjev“, marveč le o dejstvu naših umetnikov; vendar pa je bilo neobhodno potrebno povedati nekaj o osebah, katerim so poverjene jako važne narodne institucije, kakršna je ravno „Glasbena Maticica“. Zdi se, da se ti ljudje vedejo tako samopašno, kot bi sami vzdrževali „Maticico“ in ves narod ne bi smel ziniti besede, kakor da ne bi nič prispeval za to.

Dobro nam je znano, da skoro vsi naši dosedanji pesniki, pisatelji, umetniki i dr. so se mo-

rali in se še vedno morajo boriti za svoj življenski obstanek (živ dokaz za to Stritar na Dunaju). Med te brezdvomno spada tudi naš briški rojak Srečko Kumar, pianist. V člankih izpod peresa g. Grbca, skladatelja je drastično orisano dosedanje trnjevo življenje našega novega umetnika g. Kumarja, na katerega smo lahko ponosni. In temu dvakratnemu izmučenemu trpinu odreka z vsemi pretvezami zavod umetnosti „Glasbena Maticica“ življensko podporo v obliki plače za njegov trud, ki bi ga imel pri njej kot glasbeni učitelj, tako da mora sedaj ta revček izrabljati svoje umetniške onergije s privatnim poučevanjem začetnikov; in vse to le radi tega, ker umetnik ni bil simpatičen kakemu odločujočemu činitelju-mogotcu „Gl. Maticice“.

Na tem mestu moramo povedati, da g. Kumar nam ni osebno več kot toliko znan; pač pa nam je doobra znana njegova umetniška dovršenost; in spričo tega nam ni tu naloga, da bi ga s temi vrsticami branili, še manj pa na kakršenkoli način mu škodovali. Nam je predvsem stvarnost.

Konečno moramo g. Kumarju s trpkostjo povedati sicer staro in bridko, toda živo resnico: Dosedaj vsak pravi slovenski umetnik je najbolje izhajal povsod, samo v lastni domovini med svojimi „po umetnosti žejnimi narodnjaki“ nikdar ne.

Upravitelj in urednik: Karol Jušič.
Tiskarna G. Juch v Gorici.

Agrarni zadružni Konsorcij v Gorici

Zadruga z omejeno zavezo

Tekališče „Giuseppe Verdi“ št. 29 (Mestni dvorec)

Pri tem konsorciju se razprodajajo:

I. **KRMILA:** Oves, otrobi, moka za krmljenje, sezamove pogače, sol za živino.

II. **SEMENA ZA PAŠNIKE:** Različne vrste detelj, rastlin za krmljenje in vrtnin.

III. **GNOJILA:** napravljena umetno iz najboljših kemičnih snovi.

IV. **VITRIJOL IN ŽVEPLO.**

V. **PLUGI** znamke «Sack» in drugih ter razni poljedeljski stroji.

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA - GORIZIA

Banka za Julijsko Benečijo v Gorici

Anonimna družba - Društvena glavnica L 1.000.000

Agencije:

Ajdovščina, Ajello, Gradišče, Gradež, Červinjan, Kormin, Tržič.

Depoziti - posojila - odračuni

Brezplačna emisija bančnih nakazov, ki so vporabljeni po celem kraljestvu